

Nem tudom elgondolkodtak-e azon az olvasók, vajon ki kényseríti rá akarát napjainkban a másakra, a többség, vagy a kisebbség.

Lássunk néhány példát.

A kisebbség ugye ordít, kiabál, artikulatlan hangokon a csöndes éjszakában – mégis a többség szenved tőle. Egy erőszakos kisebbség lop, rabol, mégis a többség kezd félni. A nagy többséget ötletes szélhámosságokkal egy kisebbség naponta megkárosítja, mégis velük azonosítják a tisztességes munkával gyarapodók táborát.

Kevesebb az erőszakos úrvezető az országúton, mégis a véten többségből kerülnek ki az áldozatok.

A politika porondján kevesebben vannak a hangoskodók, a vélt igazságot kergetők, az intoleránsak, mégis a hallgatag többség válik tőle még hallgatagabbá. Lélekszámban, területet tekintve is kevesebben vannak a nagyhatalmak, mégis a többségben lévő kis államokon verik el a port, azok húzzák a rövidebbet a történelem színpadán. Valamit nem értek én. Ezek szerint a kisebbség „dikta-túróját” éljük napjainkban is, akkor amikor a demokrácia játékszabályai szerint kellene megteremteni a békét, nyugalmat, biztonságot, ami után a többség áhitozik. Vagy a demokráciának nem lenne eszköze mindezek biztosítására?

A demokrácia görög szó. Legelső használata a legszegényebb népréteg népi erejét jelentette, majd később alkalmazták az állam egész népességére, a társadalom összességére. Vagyis ma össznépi társadalmi erőként kellene a demokráciát megélnünk. A múlt század lexikon készítője úgy tűnik örökérvényűen fogalmazott, amikor ezt írta a demokráciáról: „Millió, meg millió ember hangoztatja világszerte: sokan csak sejtik, még többen merőben félreértik, a legtöbben visszaélnék vele, magát az eszmét megérteni egész jelentőségében nem is értheti meg senki magasabb műveltség nélkül, helyesen lelkesedni érte pedig csak az tudhat, aki nemcsak kellő fokán áll a politikai képzettségnek, de egyúttal lelohaszthatatlan bensőséggel csügg az emberi haladás ügyén és lelke mélyéből szereti az emberiséget, s áldozatot bír hozni annak jövőjéért.” Eddig az idézet.

E száz év alatt a nép összességére nem kevés áldozatot hozott, amikor kérték tőle, ám száz év után is a többi megfogalmazást illetően a helyzet változatlan. Mil-

Napjaim hordaléka...

liók hangoztatják, sokan sejtik, félreértik, és visszaélnék vele ma is, a magasabb műveltség, a társadalmi érettség is hagy némi kívánnivalót maga után. S akkor még nem beszéltünk arról, hogy gyűlölet helyett lelkünk mélyéből önzetlenül kellene szeretni az emberiséget. Azt gondolom, ez a fajta demokrácia még várat magára. Addig is amíg eljő, a demokráciát valló, váró millióknak így – vagy úgy – meg kellene „magyarázni” a félreértelmező, ám egyre növekvő kisebbségnek, eddig és no tovább.

A téma az utcán hever – szoktuk modani. Szép gondolatokat is lehet csipegetni innen-onnan, ha fülünk érzékeny rá. A minap a rá-

dióban az ország szennyezettségéről, szemetelésről, a környezetünk gondozatlan állapotáról volt szó. Egy hallgató betelefonált, és a következőket mondta: „én megpróbálok a házam körül Európát csinálni!” Amikor gyorsan feljegyeztem magamnak, néztem a leírt mondatot, és az jutott eszembe, milyen szép is a magyar nyelvünk! Egy ékezet megváltoztatásával a szűkebb otthon, a házam – hazám lesz. A kicsi otthonunk egy nagyobb otthonná változik, egy picit vesszük áthelyezésével. S mikor lesz az – ezt már magamtól kérdezem – amikor mindnyájan, kis és nagy emberek a házunk előtt, magunk körül, gondolatainkban, tetteinkben európai nor-

mák szerint cselekszünk. Mert természetem azt, az mégis csak messze van az európai viselkedés formáitól, amit az augusztus 20-i ünnepségen pártpolitikaink produkáltak. Államalapításunk 1099. évében ahányan voltak, annyiféle ünnepeket, és üzenettek egymásnak, véletlenül sem álltak volna egy tribünre, szépen egymás mellé, amellyel kifelé valamit jelezhetnünk volna. Azt, hogy ez a kis ország a belső vitái ellenére még mindig egységes állam, a határaink közelében dúló viharokkal szemben. Hogy ki-ki a házában békében hajtsa álomra a fejét, nem árt néha hazánkra is gondolkodni. Különösen nagy nemzeti ünnepünkön. S akkor még mindig maradna 364 nap arra, hogy leszedjük egymásról a keresztvizet.

Kozma Károly

A közhangulatról...

EGYRE INKÁBB PESSZIMISTÁVÁ VÁLUNK. LETARGIA ÜTÖTTE FEL A FEJÉT KÖZÖTTÜNK. A MONOTON HÉTKÖZNAPOK FELŐRLIK ENERGIÁINKAT?

NE HAGYJUK! TEGYÜNK ELLENE!

NE ENGEDJÜK ELSZÜRKÜLNI ÉLETÜNKET!

A FÉLIG VÍZZEL TÖLTÖTT POHÁRRA NE AZT MONDJUK: „EZ FÉLIG ÜRES. INKÁBB AZT: EZ FÉLIG TELE VAN!

ÖRÜLJÜNK AZ APRÓ ÖRÖMÖKNEK! NE NÉZZÜNK MINDENT EGYOLDALÚAN – PRÓBÁLJUNK A DOLGOK MÖGÉ LÁTNI! MUSZÁJ MINDIG MINDENT ÉS MINDENKIT SZIDNI? SZÁMÚZZUK A „NEKEM MINDEN MINDEGY” MENTALITÁST!

HA ELŐBBRE AKARUNK LÉPNI, LE AKARJUK KÜZDENI A NEHÉZSÉGEKET, FOLYTONOS MEGÚJULÁSRA KELL TÖREKEDNÜNK! ÖRÖKÖS BOSSZANKODÁSSAL, IDEGESKEDÉSSSEL CSAK MAGUNKNAK ÁRTUNK!

TÜZZÜNK KI MAGUNK ELÉ CÉLOKAT – BÁRMILYEN APRÓKAT IS, ÉS MEGVALÓSÍTÁSUK ESETÉN JUTALMAZZUK MEG MAGUNKAT!

NE FELTÉTELEZZÜNK VALAKIRÓL/VALAMIRÓL ELEVE ROSSZAT, EGY VALAKIRE MINDIG ÉS MINDENHOL SZÁMÍTHATUNK: ÖNMAGUNKRA!

NE INTÉZZÜK EL EGY KÉZLEGYINTÉSESEL A SZÁMUNKRA ISMERETLENT! LEGYÜNK NYITOTTAK, KÖZELEDJÜNK BIZALOMMAL EMBERTÁRSAINK FELÉ! RÁZZUK LE MAGUNKRÓL A GYŰLÖLKÖDÉST, AZ ÖRÖKÖS ELLENSÉGESKEDÉST, ACSARKODÁST!

TARTSUK TISZTELETBEN, FOGADJUK

EL A MÁSSÁGOT! MINDEN EMBERNEK MEG VAN A HELYE E FÖLDÖN, PRÓBÁLJUK MEGKERESNI A LEGMEGFELELŐBET!

ÉLJÜNK A LEHETŐSÉGÜNKKEL, AKNÁZZUK KI REJTETT TARTALÉKAINKAT, MERT VANNAK! IGENIS, MINDEN EMBERNEK VANNAK! NE TÖPRENGJÜNK AZON, VAJON EGYÁLTALÁN ÉRDEMES-E ENNEK VAGY ANNAK A DOLOGNAK NEKIVÁGNI?

HA NEM CSINÁLUNK SEMMIT, TAPASZTALATOKAT SEM TUDUNK SZEREZNI – SE JÓT, SE ROSSZAT! AZ ELVETETT MAG NEM GONDOLKODIK, NEM KÉRDEZI MEG: ÉRDEMES-E KIKELNIE? EGYSZERŰEN ELŐBÚJIK!

TERMÉSZETESEN NEM AKAROK FEJTELENSÉGRE ÖSZTÖNÖZNI SENKIT, CSAK ARRÁ: LEGALÁBB A TŐLE KARNYÚJTÁSNYIRA LEVŐ LEHETŐSÉGEKET VEGYE ÉSZRE, ADJON EGY ESÉLYT ÖNMAGÁNAK! HA ELDÖNTÖTTED, HOGY LÉPNI FOGSZ, „SOHA NE ADD FEL!”, A KITARTÁS A LEGVÁRATLANABB SZITUÁCIÓKBAN IS MEGHOZHATJA A SIKERT! MERT SIKERÉLMÉNYRE MINDEN EMBERNEK SZÜKSÉGE VAN! A LEGREMÉNYTELENEBBNEK TÚNÓ DOLGOK ELLEN IS KÜZDENI KELL! MEG LEHET, ÉS MEG KELL KERESNI A MÓDJÁT, HOGY NE KELLJEN FÉLNI A HOLNAP REGGELTŐL!

KÖNYÖRGÖM: MOSOLYOGJUNK! HA KELL, ERŐLTETVE IS, ÉS ELŐBB-UTÓBB MAJD SZÍVBÓL JÖN!

NYITOTTSÁG ÉS TOLERANCIA TISZTELT HÖLGYEIM ÉS URAIM, TALÁN E SZAVAK MÖGÖTT REJLIK VALAMI NAGY TITOK...

NAGY KÁROLY
JÓKAI BÁNYA